

BOH V NÁS DÚFA, MÁME NÁDEJ

BOŽIE SLOVO JE SLOVOM NÁDEJE

„Odpočítaj **sedem rokov** odpočinku, **sedemkrát sedem rokov**, a vyjde ti, že obdobie siedmich rokov odpočinku je štyridsaťdeväť rokov. Potom **v desiaty deň siedmeho mesiaca** daj trúbiť na zvučnom rohu; **v Deň zmierenia** daj trúbiť na rohu v celej krajine. Tak posväťte **päťdesiaty rok** a vyhlásite v krajine **slobodu pre všetkých** jej obyvateľov. Bude to pre vás jubilejný rok, **keď sa každý vráti** k vlastníctvu a **každý sa vráti** k svojmu rodu. **Päťdesiaty rok** bude pre vás jubilejným rokom. **Nebudete siať ani zožínať** to, čo samo narastie po žatve, ani **neoberajte** plody z **neobrobenej vinice**. Je to jubilejný rok; bude vám svätý. **Budete sa živiť tým, čo sa urodí** na poli. V tomto jubilejnom roku **nech sa každý vráti** k svojmu vlastníctvu.“ (Lv 25, 8 – 13)

O Jubilejnom roku sa vo Svätom písme hovorí len v Knihe Levitikus (Lv 25 a 27) a raz v Nm 36, 4. Pápež František cituje časť týchto predpisov v Liste o slávení Jubilea 2025, tak sa nimi nechajme osloviť, veď Božie slovo je živé a plné nádeje. Ten istý Boh hovorí v Starom aj v Novom zákone a sv. Pavol o tom prvom píše Rimanom, že „všetko, čo bolo kedysi napísané, bolo napísané nám na poučenie, aby sme skrze trpezlivosť a útechu z Písma mali nádej“ (Rim 15,4). Poďme ju spolu hľadať.

K PREDPISU PATRÍ PRÍBEH

Ak chceme pochopiť biblické predpisy, treba ich čítať spolu s príbehom, ktorý vysvetľuje ich pozadie.

Ku Knihe Levitikus patrí príbeh tej najväčšej nádeje, aká bola vtedy mysliteľná. Lebo keď boli potomkovia patriarchov štyristo rokov otrokmi v Egypte, PÁN na nich nezabudol a vyslobodil ich. Previedol ich cez more a potom cez púšť k vrchu Sinaj. Živil ich mannou a staral sa o nich, lebo ich mal rád. Neboli lepší, ani schopnejší, aby si Božiu lásku mohli nejako zaslúžiť. Boh sa prísahou zaviazal ich otcovi Abrahámovi, a preto jeho potomstvo miluje, lebo je verný svojej zmluve.

Na Sinaji sa PÁN zjavil celému ľudu a uzatvoril s nimi zmluvu. Ponúkol im záväzný večný vzťah, ktorý trvá dodnes: Ja budem vaším Bohom a vy budete mojím ľuďom. Z lásky im dal aj návod na život, Päť Mojžišových kníh, aby vedeli, ako mu majú slúžiť a prejavovať svoju oddanosť.

NÁDEJ JE PRE KAŽDÉHO

Február: Jubilejná katechéza pre dospelých

Lenže to ešte PÁNU Bohu nestačilo. Rozhodol sa, že chce byť blízko pri nich, deň čo deň. Mojžišovi kázal, aby uprostred tábora postavili svätostánok. Kniha Exodus sa končí tým, ako svätostánok na púšti naplní oblak PÁNOVEJ slávy. Odvtedy sa nad ním 40 rokov vo dne vznášal oblak a v noci ohnivý plameň ako znamenie, aby mohli vnímať, že Boh je naozaj uprostred nich. Aby pamätali na to, že je stále s nimi.

BOH PRICHÁDZA ZA ČLOVEKOM

To, že PÁN zostúpil na zem, k svojmu ľudu, malo následky. Už nemali žiť ako dovtedy. Mali sa naučiť žiť ako Boží ľud, podľa pravidiel, ktoré im dá. Tie opisuje Kniha Levitikus, ktorá je srdcom Piatich Mojžišových kníh, je uprostred. Aj ona má päť častí, pričom všetky smerujú k tej poslednej.

Najprv PÁN Boh dáva predpisy o **obetách**, aby sa do spoločenstva s ním mohli vrátiť tí, čo porušia zmluvu. Ďalšie predpisy sú o **kňazoch**, ktorí obety predkladajú na oltári. Aby všetci mysleli aj v bežnom živote na to, že Boh je s nimi, majú rozlišovať, čo je **čisté** a **nečisté**. O tom je tretia časť. Štvrtá opisuje **Deň Zmierenia**, najsvätejší deň roka v židovskom náboženstve, keď PÁN odpúšťa svojmu ľudu hriechy. Po opise tejto slávnosti nasleduje **Kódex svätosti**. Práve tam, v jadre celého Pentateuchu, sú zapísané predpisy o Jubilejnom roku.

Kódex svätosti v Lv 17 – 26 trikrát vyzýva k **napodobňovaniu Boha**: „Buďte svätí, lebo ja, PÁN, váš Boh, som svätý“ (Lv 19,2; porov. Lv 20,7.26; aj Lv 11, 44-45). Všemohúci Boh, Pán času a Stvoriteľ vesmíru, ktorého podstatou je svätosť, prichádza za človekom a postupne ho pozýva čoraz bližšie k sebe, do svojej prítomnosti. Toto je príbeh v pozadí predpisov o Jubilejnom roku.

ROK VYSLOBODENIA, ODPUSTENIA A NÁVRATU

Každý **siedmy** rok bol odpočinkový (sabatický). Pôda mala odpočívať a otroci mali byť prepustení. Keď sa sedemročný cyklus zopakoval **sedemkrát**, Izraeliti mali vyhlásiť Jubilejný, **päťdesiaty** rok. Znova nemali siať, žať, ani orezávať vinič, mohli jesť len to, čo sa samo urodilo. Okrem prepustenia otrokov a odpustenia dlhov mali vrátiť pôdu pôvodným majiteľom. Zastavme sa. O čo tu vlastne ide?

V staroveku sa človek mohol **dostať do otroctva** pomerne ľahko. Izraeliti sa živili väčšinou obrábaním pôdy, ale úroda nie vždy stačila na prežitie. Aby nemuseli hladovať, mnohí sa rozhodli požičať si na prežitie. Keďže nemali čo dať do zálohy, ponúkli seba samých a stali sa otrokmi. Po šiestich rokoch mali byť prepustení, ale ak sa potom znova dostali do otroctva, Jubilejný rok znamenal odpustenie dlhov.

NÁDEJ JE PRE KAŽDÉHO

Február: Jubilejná katechéza pre dospelých

Pri vrátení pôdy išlo o základný princíp. **Boh je Zvrchovaným Pánom** celej zeme. Pôda patrí jemu a človek je len správcom. Aby sa pozemky nesústredovali v rukách niekoľkých jednotlivcov a nenarastal počet ľudí, ktorí nevlastnia nič, predpisy Jubilejného roka sa usilovali o návrat k pôvodnému zámeru.

JUBILEUM JE NEZASLÚŽENÝ DAR MILOSRDNÉHO BOHA

V starovekých dejinách Izraela k najväčším tragédiám rozhodne patrí Babylonské zajatie, keď vojská kráľa Nabuchodonozora dobyli a vypálili Judské mestá vrátane Jeruzalema, zničili Chrám a ľudí odviekli do zajatia. Tak prišli v 6. storočí pred Kristom o slobodu a krajinu, o miesto, kde sa mohli zmieriť so svojím Bohom. Ich predstavy sa rozbili na márne kusy a nádej vystriedalo zúfalstvo. Ale Boh ich neopustil, šiel do zajatia spolu s nimi, posielal im prorokov, a keď uplynulo 49 rokov, umožnil im vrátiť sa naspäť do svojej krajiny a zažiť podstatu Jubilea.

Na niečo také vonkoncom nemali nárok. Exil bol trestom za modloslužbu a nevernosť zmluve, ale Boh im dal novú príležitosť. Sám perzský kráľ Kýros vydal nariadenie, aby sa vrátili a v Jeruzaleme obnovili mesto aj Chrám. Takto koná Boh nádeje, ktorý v plnosti času prišiel novým, dovtedy nepredstaviteľným spôsobom, a vo svojom Synovi sa stal jedným z nás, aby naša nádej siahala za hranice pozemského života, do večnosti.

PODNETY NA ZAMYSLENIE A USKUTOČNENIE

Ostaňme v tichu počúvať, kde sa nás vo vnútri dotýka Božie slovo. K čomu nás pozýva?

Odpustenie dlhov má rôzne podoby. Ako bude vyzerať v mojom živote?

Boh dáva aj nám nové príležitosti, aby sme sa mohli obrátiť k nemu a žiť. Dúfa v nás, preto máme nádej. On prvý prichádza v Synovi, aby sa s nami zmieril. Zostupuje do nášho stavu po hriechu. Nie ako Sudca, ktorý vyčíta a obviňuje, ale ako milujúci Záchranca, ktorý nás prijíma takých, akí sme. Sviatosť zmierenia je stretnutím s Božou láskou a prítomnosťou.

Boh je ten, kto prichádza za nami tam, kde práve sme. Keď sa večer zamýšľame nad celým dňom, spýtajme sa, kde sme vnímali jeho blízkosť a ako sme na ňu odpovedali?

Pápež František píše v Liste o slávení Jubilea 2025, že „nádej je dar milosti v realite života“ a najvyššie potvrdenie nachádza v Božej Matke, ktorá dúfala a dôverovala aj pod krížom. Čím živím svoju nádej v ťažkých životných situáciách?

NÁDEJ JE PRE KAŽDÉHO

Február: Jubilejná katechéza pre dospelých

Svätá brána symbolizuje Krista, ktorý nás privádza k Otcovi. Ako môžeme byť aj my preňho otvorenou „bránou“, cez ktorú bude prichádzať do tohto sveta?

MODLITBA

Posledný žalm sa končí výzvou, „všetko, čo dýcha, nech chváli Pána, aleluja!“

V hebrejčine sa dajú tieto slová chápať aj tak, aby každý nádych a výdych chválil Pána. Prijmime toto pozvanie a ostaňme chvíľu v tichu, so zatvorenými očami a počúvajte, ako dýchame. Vnímajte svoje telo, chrám Ducha Svätého a prítomnú chvíľu; ako v nás prúdi život, ktorý je Božím darom. Prežime chvíľu vďačnosti za každý nádych a výdych, ktorý je tichým svedectvom o tom, že PÁN Boh nás tu chce, udržiava nás nažive a stále na nás čaká. Skúsme viac počúvať ako hovoriť, viac dôverovať ako premýšľať a otvoriť sa prítomnosti milujúceho Boha, lebo len v ňom je naša nádej.